

הזדמנויות למיקוד באוכלוסיות מיוחדות

ונתתי אני את לבי לראות, כי רק קלי הדעת מבקשים שיהיו כל בני האדם דומים האחד לחברו. והחכם ישמח שיש בעולם יום ולילה, קיץ וחורף, זקן וצעיר, ויש ציפור כרמים וציפור בשמיים, ושונים צבעי הפרחים וגווי עיניהם של בני האדם, ואלוהים אשר ברא את האדם זכר ונקבה ברא אותם. רק מי שאינו אוהב מחשבה יצטער על השוני וירגז על הרב גונויות, המאלצים את האדם לחשוב ולראות ולהבין. (כללי חיים, ילדות של כבוד, יאנוש קורצ'אק, 336 - 337).

תוכן העניינים:

1. הצעות לעבודה בקבוצות קטנות עם תלמידים עולים

2. הצעות לעבודה בקבוצות קטנות עם תלמידים בסיכון

3. השעות הפרטניות בחינוך המיוחד

4. שעות השהייה בחינוך המיוחד

5. תלמידים מצטיינים בבית ספר ב"אופק חדש"

1. הצעות לעבודה בקבוצות קטנות עם תלמידים עולים

אחד המאפיינים הבולטים של מדינת ישראל הוא היותה מדינה קולטת עולים. כ-70% מהאוכלוסייה היהודית בישראל מורכבת מעולים מדור ראשון או שני.

במערכת החינוך לומדים תלמידים רבים שלא נולדו בישראל ושהעברית אינה שפת אמם. תלמידים אלה המגיעים ממגוון רחב של מדינות, כמו: חבר העמים, אתיופיה, ארגנטינה, ארצות הברית, צרפת, מצויים במשך שנים לא מעטות במעבר בין-תרבותי משמעותי וחווים קשיים שעתידיים לחלוף. הקשיים נובעים מעצם המעבר ומהצורך להשתלב בחברה חדשה בעלת תרבות ואורחות חיים שונים מאלה שהתלמידים הורגלו בהם בארץ מוצאם. ההבדלים מתבטאים באופנים שונים: בהרגלי הלמידה, בהכנת שיעורי הבית, בהשתתפות בכיתה, בדרכי הציינון וההערכה, וביחס ההורים-בית הספר. רבים בקרב התלמידים העולים הם בעלי פוטנציאל גבוה וחוויות הצלחה בעבר.

רכישת השפה על כל רבדיה היא תהליך ארוך ורצוף אתגרי וקשיים. במחקר מקיף שנערך ביוזמת האגף ע"י פרופסור אילנה שוהמי ושות' עולה בבירור כי התהליך נמשך מספר שנים (7 ואפילו 11 שנים).

החסך הזמני בתחום השפה מונע, לעתים קרובות, מהתלמידים למצות את מלוא יכולתם, ולעתים אף מהווה מכשול להשתלבותם החברתית.

השעות הפרטניות ב"אופק חדש" מזמנות אפשרויות למפגש יעיל ומהנה של המורה ותלמידיה העולים (חדשים וותיקים).

אם לא נעשה זאת, קיים חשש שבשל הירידה בדימוי העצמי, לא ימצו התלמידים את מלוא יכולתם גם כאשר ירכשו את השפה במלואה.

הצעות לפעילויות עם תלמידים עולים:

- העשרת השפה בסביבה ממוחשבת: מרקם חמ"ע (פעילויות של האזנה, הבנת הנקרא וכתובה, כניסה דרך האתר של קליטת עלייה)
- פעילויות בעקבות ספרים
- העשרת השפה באמצעות העיתון "שער למתחיל"
- העשרת השפה באמצעות משחקים בעברית
- העשרת הידע על מקומות, אישים ואירועים באמצעות שירים בעברית
- פעילויות בעקבות תמונות (שיח דבור, כתיבה)
- יצירת מרחב משותף חדש של התלמידים הוותיקים עם העולים החדשים - הכרת התרבויות מהן התלמידים העולים באו באמצעות סיפורים: מרקם אתיופיים, מרקם קווקז, מזמור.